

SPORMETRE

The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.810892

Geliş Tarihi (Received): 15.10.2020

Kabul Tarihi (Accepted): 05.05.2021

Online Yayın Tarihi (Published): 30.06.2021

BOKS ANTRENÖRLERİNİN PERSPEKTİFİNDEN SPORCULAR VE EBEVEYNLERİN BOKSA YÖNELİK TUTUMLARI

İhsan SARI^{1*}, Ümmühan BULUT²

¹ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, SAKARYA

² Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, SAKARYA

Öz: Boksun ciddi sakatlıklara neden olduğu ve şiddet içerdiği yönünde araştırmalar bulunmakla birlikte bu sporun bu kadar olumsuz yönlerinin olmadığını belirten çalışmalar da mevcuttur. Bu çelişki nedeniyle sporcular ve onların ebeveynleri net bilimsel gerçeklere ulaşmakta zorlanabilir, bu sebeple de boks sporuna yönelik olumsuz tutum sergileyebilirler. Ayrıca, sporcu ve ebeveynlerin bu olumsuz tutumları antrenörleri de etkileyebilir. Bu bağlamda, bu araştırmanın birinci amacı, boks antrenörlerinin bakış açısından boks sporunu incelemektir. İkinci amaç ise antrenörlerin perspektifinden sporcuların ve sporcu ebeveynlerinin boksaya yönelik tutumlarını belirlemektir. Çalışma grubu, sekiz boks antrenöründen oluşmaktadır. Veri toplama aşamasında katılımcılar ile bireysel görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler ses kayıt cihazına kaydedilmiş ve sonrasında metin hâline getirilmiştir. Analizler NVIVO 11 programında içerik analizi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sonucu beş tema ortaya çıkmıştır. Bunlar; “sporcuların boksa başlama nedenleri”, “boksun faydaları”, “boksa yönelik ifade edilen sorunlar ve endişeler”, “sorunlar ve endişeleri gidermek için uygulananlar” ve “antrenörlerin önerileri” temalarıdır. Sonuç olarak; bireylerin boksa başlamasının çeşitli nedenleri bulunmakla birlikte boksa katılımın bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel/sağlık ile ilgili, kariyer ve maddi faydaları bulunmaktadır. Ayrıca, bireylerin boksa katılıma yönelik birçok endişesi olduğu belirlenmiştir. Bu endişeler; sporun okul başarısını düşürmesi, spor yaralanması ve hastalık, görünüşün bozulması veya can yanması, zorlu diyet uygulamaları, boksun kadınlara ve çocuklara uygun olmadığına düşünülmesi, kadınlar ile erkeklerin birlikte antrenman yapması, boksun hijyenik olmadığına yönelik düşünceler, ebeveynlerin boksa katılımı desteklemeyeceğinin düşünülmesi ve boks yapan çocukların kavgacı olabileceğine yönelik düşüncelerdir. Antrenörlere göre sporcular ve ebeveynler boksa yönelik birçok hatalı inanca sahiptir. Bu endişe ve sorunlarla başa çıkabilmek için çeşitli yöntemler kullanan antrenörler bazı öneriler de sunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaralanma, toplumsal cinsiyet, eğitim, sporcu, spora katılım

ATHLETES' AND THEIR PARENTS' ATTITUDES TOWARDS BOXING FROM BOXING COACHES' PERSPECTIVE

Abstract: There is evidence suggesting that boxing causes serious injuries and it is very violent. However, there is also evidence suggesting boxing does not have such negative aspects. Due to this contradiction, athletes and their parents may have difficulties in finding accurate scientific information and they may have negative attitudes towards boxing. Their negative attitudes can also affect boxing coaches. In this context, the primary aim of this research was to examine boxing from the perspective of boxing coaches. The second aim was to determine athletes' and their parents' attitudes towards boxing from coaches' perspective. The study group consisted of eight boxing coaches. Individual interviews were conducted with the participants. The interviews were recorded on the voice recorder and then transcribed. Analyses were performed by content analysis in NVIVO 11. Five themes emerged. These themes are; “reasons for starting boxing”, “benefits of boxing”, “concerns and problems in boxing”, “coaches' practices for the concerns and problems” and “coaches' suggestions.” To conclude, there are many reasons to participate in boxing and boxing has cognitive, social, emotional, physical/health and career/financial benefits. Also, individuals have many concerns about participating in boxing. These are; decrease in academic performance, sports injury and illness, deterioration in appearance or pain, tough diet practices, thinking that boxing is not suitable for women and children, women and men training together, thoughts that boxing is unhygienic and that parents will not support boxing and thoughts that boxing can make children bellicose. According to coaches, athletes and parents have many erroneous beliefs about boxing. Using various methods to deal with these concerns and problems, the coaches also offered some suggestions.

Key Words: Sport, boxing, sport coach, parent, athlete.

GİRİŞ

Bireyler birçok farklı nedenle spora katılım sağlamakta (Ayılğan, 2017; Kolayış, Sarı ve Çelik, 2018), yaptıkları spora ara vermekte ya da bırakmaktadırlar (Montesano, Tafuri ve Mazzeo, 2016; Román, Pinillos ve Robles, 2018). Sporcular; beceri gelişimi, takım üyeliği, yarışma, aktif olma ve başarı kazanma gibi birçok farklı nedenle spora katılım göstermektedirler (Kerr, 2019; Pehlivan, 2013; Tekkurşun-Demir ve Cicioğlu, 2019). Öte yandan, okuldaki sınavlar, maddi kazanç sağlayamama, ailenin çocuğa yönelik desteğinin ve spora olan inancının azalması (Pehlivan, 2013), sporda adil olmayan uygulamaların bulunması (Kavasoglu, Özer ve Yenel, 2016), yapılan sporda eğlenememek ve spor yaralanmaları (Witt ve Dangi, 2018) gibi birçok farklı etken bireylerin sporu bırakma nedenleri arasında gösterilmektedir. Diğer spor branşlarında olduğu gibi, boksörlerin de spora katılım veya sporu bırakmak için çeşitli gerekçeleri bulunmaktadır. Bu nedenlerin belirlenmesi boks sporu için önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır.

Bireylerin bir spora katılma ve bırakma nedenlerinin önemli olması kadar, o spor içerisindeki tüm bireylerin yaşadığı deneyimler de önemli bir konudur. Özellikle antrenörler, sporcular ve sporcu ebeveynlerinin birbirleri ile olan iletişimlerinin kalitesi, spor alanında ideal bir ortam oluşturmak için gerekli olan en önemli unsurlardandır (Lisinskiene, May ve Lochbaum, 2019; Lisinskiene, Lochbaum, May ve Huml, 2019; Wall ve ark., 2019). Bu nedenle spor psikolojisi alanında son yıllarda ülkemizde yapılan araştırmalarda, sporcuların algısına göre antrenörlerin (Sarı ve Bayazıt, 2017; Sarı ve Derhayanoğlu, 2019; Sarı ve Köleli, 2020; Sarı, 2019) ve ebeveynlerin (Altıntaş, Aşçı ve Dolu, 2016; Çağlar, Aşçı ve Uygurtaş, 2017; Kolayış, Sarı ve Çelik, 2017) davranışları incelenmiştir. Benzer şekilde son yıllarda gerçekleştirilen ulusal araştırmalar, antrenörlerin bakış açısından sporcu ebeveynlerinin davranışlarını değerlendirerek, antrenör ile ebeveyn arasında olan ilişkiyi konu edinmiştir (Elmas, Gözmen-Elmas, Yıldız ve Aşçı, 2019; Sarı ve Şahin, 2021). Tüm bu bilimsel çalışmalar sporcuya etki eden antrenör ve ebeveyn davranışları ile ilgilidir.

Sporcu ebeveynlerinin boksa yönelik tutumları, sporcuların bu branşa katılımında önemli bir konudur. Ebeveynlerin, çocuklarının spora katılımına yönelik olumlu bir tutum sergilemesi çocuklar için önemli bir spor motivasyonu sağlar (Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mülazımoğlu, 2001). Bu nedenle, hem çocuk ve gençlerin spora daha fazla katılımını sağlamak hem de ebeveynlerinin spora yönelik olumlu tutum geliştirmesine katkı sunmak amacıyla bilimsel araştırmaların yapılması önemlidir (Şabanoğlu ve Koçak, 2019). Araştırmalara göre çocukların spora katılımından spor yapma amaçlarına kadar birçok konuda ebeveynlerinin etkisi bulunmaktadır (Harwood, Çağlar, Thrower ve Smith, 2019; Kolayış ve ark., 2017; Yüksel, 2019). Örneğin, eğer ebeveynler çocuklarının spor yapması nedeniyle okuldaki derslerine gerektiği şekilde devam edemeyeceklerini düşünüyorlarsa, çocuklarının spor yapmasına yönelik olumsuz tutum geliştirebilirler. Bu da sonuç olarak, çocukların sporu bırakmasına neden olabilir (Pehlivan, 2013). Çünkü; ebeveynlerin çocuklarının eğitimiyle ilgili endişeleri ve bu yöndeki davranışları çocuğu da olumsuz olarak etkileyecektir.

Bireylerin spora nasıl yaklaştıklarını ve çocuklarının spora katılımına yönelik ebeveyn tutumlarını olumlu veya olumsuz etkileyebilecek unsurlardan biri de toplumsal cinsiyet rolleridir. Toplumsal cinsiyet; biyolojinin kodladığı maddi bedenlere manevi anlamlar yükleyerek, onları kültürel olarak tanımlamak ve ayırmaktır. Kadını ve erkeği, kadınlık ve erkeklik olarak tanımlanan rol ve statüler bütünüyle özdeşleştirmektir. Bu ayırım, kadının aleyhine birçok eşitsizliğin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Avcı, Koç ve Bayar, 2016). Öte yandan, kadınlar gibi erkek sporcuların da toplumsal cinsiyet rolleri nedeni ile bazı spor

branşlarında olumsuz deneyimler yaşadığı belirtilmiştir. Özellikle buz pateni, jimnastik, dans, voleybol ve halk oyunları gibi kadın sporcu sayısının yüksek olduğu branşlarda, erkek sporcuların bazı olumsuzluklar yaşadığı ifade edilmektedir. Benzer şekilde futbol, boks, güreş, otomobil sporları ve bilardo gibi erkeklerin daha çok katılım sağladığı spor dallarında ise kadınların çeşitli olumsuzluklar yaşadıkları tespit edilmiştir (Kavasoglu ve Yaşar, 2016). Toplumsal cinsiyet algısı nedeni ile hem kadın hem de erkek sporcuların yaşadığı zorluklar olsa da ülkemizde özellikle kadınların bu konuda dezavantajlı olduğu söylenebilir. Bu nedenle, özellikle kadınların spora katılımıyla ilgili sorunlar birçok araştırmaya konu olmuştur (Bingöl, 2014; Emir, Karaçam ve Koca, 2015; Kavasoglu ve Macit, 2018; Kavasoglu ve Yıkılmaz, 2018). Örneğin, yapılan bir araştırmaya göre boks sporu tarihsel olarak erkeklikle özdeşleştirilmiştir. Birtakım pratikler ve söylemler aracılığıyla kadın boksörler ötekileştirilmekte ve alanın dışına itilmektedir. Boks sporundaki kadınlar adeta bir var olma çabası içinde bulunmaktadır. Gücün erkeklikle ilişkilendirilmesi sonucunda boksun erkek sporu olarak görüldüğü ve erkek sporcuların sayıca fazla olduğu bu sporda, erkek olmanın bireye ayrıcalıklı bir konum sağladığı ifade edilmiştir. Fakat boks sporuna katılmak için erkeklikle özdeşleştirilen bir gücün zorunlu olmadığı vurgulanarak spor ortamının kadınlar için bir baskı aracı olmaktan çıkarılması gerektiğinin altı çizilmiştir (Emir ve ark., 2015). Bu araştırma göz önüne alındığında, kız çocuklarının ebeveynleri tarafından boksun bir erkek sporu olarak görülmesi ve boksun kız çocukları için uygun olmadığı yönünde yanlış bir düşüncenin ortaya çıkması mümkündür. Bu nedenle, bireylerin boksa yönelik yanlış tutumlarının tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması için bilimsel araştırmaların yapılması önemlidir.

Sporcuların ve ebeveynlerinin boks sporuna yönelik tutumlarını etkileyebilecek bir diğer unsur ise bu sporda görülebilir ihtimali olan yaralanmalar ve boksun şiddetle ilişkilendirilebilen yapısıdır (Purcell ve Leblanc, 2012; Şallı, Küçük ve Amman, 2017; Torres ve Parry, 2017). Bireylerin bokstaki sakatlık ihtimaline yönelik algıları, boks antrenörlerinin karşılaşacağı olumlu veya olumsuz davranışları etkileyecektir. Boks yapmanın yaralanmalar ile ilişkisine yönelik bireylerin ne düşündüğü, onların bu branşa yönelik tutumlarını belirleyebilir. Kuralları gereği boks sporunda puan almak için rakibin başına ve vücuduna yumruk atmak gerekmektedir. Ayrıca rakibi nakavt ederek de maç kazanılmaktadır. Bu nedenle birçok kuruluş tarafından boksun sporcuya zarar verebileceği ve yasaklanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda boks ile ilgili kuruluşların, sporcuların müsabaka anındaki sağlıkları ile ilgili önlemler almaları, onları tıbbi açıdan takip etmeleri ve düzenli olarak nörobilişsel ve oftalmolojik kontroller yapmalarının gerekli olduğu vurgulanmıştır (Purcell ve Leblanc, 2012). Benzer şekilde, yapısı gereği boksta rakibe zarar verebilecek türde hareketlere izin verildiği ve bu durumun Gençlik Olimpiyat Oyunları'nın ruhuna aykırı olduğu da ifade edilmiştir. Diğer tüm olimpik spor dallarında sporcuların sağlığını korumaya yönelik kapsamlı uygulamaların olmasına karşın boksun bu konuda yeterli olmadığı ve bu durumun da olimpik felsefeye aykırı olduğu belirtilmiştir (Torres ve Parry, 2017). Öte yandan, boks aleyhinde olan tüm bu bulguların aksine, boksta yaşanan yaralanma oranlarının, diğer mücadele sporlarındaki oranlar ile benzer olduğu ve genelde ciddi olmadığı ifade edilmiştir (Siewe ve ark., 2015). Ayrıca gençlerin boksa katılımını olumsuz olarak değerlendiren araştırmaların aksine (Scott, 1999), genç boksörlerin sık sakatlanmadığı, genç veya yetişkin boksörlerin sakatlanma sıklıklarının birbirine yakın olduğu da belirtilmiştir (Siewe ve ark., 2015). Özetle, alan yazında boks sporu ile ilgili olumlu ve olumsuz çeşitli araştırmalar bulunmaktadır.

Sporcuların, onların ebeveynlerinin ve toplumdaki diğer bireylerin boksa yönelik tutumlarını olumlu ya da olumsuz olarak etkileyebilecek bazı başlıklar yukarıda açıklanmıştır. Boksun kadınlara uygun olmadığı düşünülmesi, boks antrenmanlarına katılım nedeni ile sporcunun ders başarısının düşmesi veya sporcuların antrenmanlarda sakatlanma ihtimali vb. gibi birçok

faktör, bireylerin boksa yönelik tutumlarını olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Bireylerin boks ile ilgili iletişim kurdukları kişiler ise boks antrenörleridir. Bu nedenle, bireylerin sahip olduğu olumsuz tutumların boks antrenörlerine yansıtılabileceği, antrenörlerin kötü deneyimler yaşayabilecekleri, mesleklerini icra ederlerken zorlanabilecekleri veya yapmış oldukları meslekten keyif alamayabilecekleri söylenebilir. Bu açıklamalardan yola çıkarak, boks antrenörlerinin bakış açısından boksun incelenmesi önemli bilgiler sunacaktır. Ulusal alan yazında bu konuda yapılmış araştırmalar incelendiğinde, antrenörlerin kendi branşlarına yönelik deneyimlerinin, nitel bir yaklaşım ile derinlemesine incelendiği bir araştırmanın olmadığı görülmektedir. Ülkemizde yapılan araştırmalarda, antrenör-sporcu ilişkisi (Güllü, 2018; Özşaker, Sarı ve Omrak, 2016) ve aile ile sporcu arasındaki etkileşim (Altıntaş ve ark., 2016; Çağlar ve ark., 2017) gibi konuların genellikle nicel yaklaşımla, birçok branştan sporcunun katılımı sağlanarak ve nispeten daha yüzeysel bir şekilde incelendiği görülmektedir. Bu nedenle, belirli bir spor branşlarındaki bireylerin deneyimlerinin derinlemesine incelendiği araştırmaların sınırlı sayıda olduğu söylenebilir.

Bu bağlamda, boks antrenörlerinin bakış açısından boks sporunun ele alınması ve ayrıca sporcular ile ebeveynlerin boksa yönelik tutumlarının incelenmesi önemlidir. Bu araştırma sonucunda elde edilecek bulgular ile boks sporunun olumlu yönleri, bu branştaki sorunlar ve endişeler, bireylerin bu spora yaklaşımları ve boks antrenörlerinin yaşadıkları olumsuzlukları gidermek için yaptığı uygulamalar tespit edilebilecektir. Bu açıklamalar doğrultusunda bu araştırmanın birinci amacı, boks antrenörlerinin bakış açısından boks sporunu incelemektir. İkinci amaç ise antrenörlerin perspektifinden sporcuların ve sporcu ebeveynlerinin boksa yönelik tutumlarını belirlemektir. Bu araştırmadan elde edilen bilgiler antrenör, sporcu ve ebeveynlerin boks ortamında en ideal deneyimleri yaşamaları doğrultusunda kullanılabilir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim tarzında bir çalışmadır. Bir nitel araştırma deseni olan “olgu bilim” (fenomenoloji), farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olamadığımız olgulara odaklanmamızı sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırma Grubu

Bu araştırmaya, aktif olarak boks antrenörlüğü yapan sekiz kişi gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcılar “maksimum çeşitleme” ve “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” yöntemleri beraber kullanılarak belirlenmiştir. Maksimum çeşitleme örnekleme açısından; katılımcılar arasında daha az ve çok deneyimli olanlar, kadın ve erkekler, evli ve bekarlar olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca kolay ulaşılabilir durum örnekleme açısından ise araştırmacı en kolay ulaşabileceği katılımcıları tercih etmiştir. Katılımcıların özellikleri Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Araştırma grubundaki antrenörlerin demografik bilgileri

Takma İsim	Eğitim	Yaş	Antrenörlük Deneyimi (Yıl)	Cinsiyet	Medeni Durum
Ahmet	BEÖ	28	11	Erkek	Bekar
Rıza	BEÖ	46	19	Erkek	Evli
Samet	LM	45	20	Erkek	Evli
Emre	LM	45	21	Erkek	Evli
Demet	BEÖ	30	9	Kadın	Bekar
Osman	BEÖ	24	6	Erkek	Bekar
Mehmet	BEÖ	34	12	Erkek	Bekâr
Ömer	SÖ	37	12	Erkek	Evli

BEÖ = Beden Eğitimi Öğretmenliği, SÖ= Sınıf Öğretmenliği, LM= Lise Mezunu

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu iki yazar tarafından oluşturulmuştur. Sonrasında, spor psikolojisi ve sporda aile konularında araştırma yapan, nitel araştırma konusunda deneyimli iki öğretim üyesi, görüşme formunu ayrı ayrı inceleyerek geri bildirimde bulunmuştur. Öğretim üyeleri soruların anlaşılabilirliği, soruların araştırma problemine, örneklem grubuna ve nitel araştırma mantığına uygun olup olmadığı gibi konular bakımından görüşme formunu değerlendirmiştir. Öğretim üyelerinin geri bildirimleri iki yazar tarafından incelenerek görüşme formunda gerekli düzenlemeler yapılmış ve form son haline getirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın amacı antrenörlere açıklandıktan sonra gönüllü olarak araştırmaya katılmaları istenmiştir. Katılımcıların onayı alındıktan sonra tüm görüşmeler Sony ICD-PX470 ses kayıt cihazı ile kayıt edilmiştir. Sonrasında ise elde edilen tüm görüşme kayıtları dinlenerek, Microsoft Word programında yazıya dökülmüştür. Yapılan görüşmelerin uzunluğu 30 dakika ile 45 dakika arasında sürmüştür. Görüşmeler boks antrenörlerinin kendini rahat hissedebileceği bir spor salonunun toplantı odasında, her antrenör ile bireysel görüşme şeklinde yapılmıştır. Görüşmeler antrenman öncesi veya antrenman sonrasında antrenörün tercih ettiği bir zamanda yapılmıştır. Bu araştırma için Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Etik Kurulundan 22.09.2020 tarihli ve 100/8775 sayılı etik kurul onayı alınmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, ortaya çıkan veriyi açıklayabilecek temaların saptanması, verilerin tanımlanması, kodlanması ve kategorileştirilmesi sürecini ifade etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Tüm görüşmeler yazıya döküldüğünde Microsoft Word belgesi olarak toplam 62 sayfalık görüşme metni oluşmuştur. Bu metinler ilk olarak NVIVO 11 Professional programına aktarılmıştır. Görüşme metinleri açık kodlama yöntemi kullanılarak iki yazar tarafından birbirlerinden bağımsız olarak analiz edilmiştir. İki araştırmacının birbirinden bağımsız olarak gerçekleştirdiği analizler tamamlandığında araştırmacılar bir araya gelerek oluşturdukları kodları karşılaştırmıştır. Kodların karşılaştırılmasında Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen [görüş birliği/(görüş birliği + görüş ayrılığı) X 100] formülü kullanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucu %82 oranında uyuşma bulunmuştur. Sonrasında iki araştırmacı birlikte, tüm kodlar üzerinde fikir birliğine varana kadar değerlendirmeler devam etmiştir. İki araştırmacı tüm kodlar üzerinde fikir birliğine vardıldıktan sonra analizler sonlandırılmıştır.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Arastaman, Fidan ve Fidan (2018) tarafından ifade edilen güven duyulabilirliğin dört ölçütü vardır. Bunlar: İnanırcılık (credibility), aktarılabirlik (transferability), güvenilebilirlik (dependability) ve onaylanabilirliktir (confirmability). İnanırcılık kavramı, bulguların gerçeklikle ne derece uyumlu olduğunu; aktarılabirlik, bulguların diğere bağlamla ne düzeyde uyarlanabildiğini; güvenilebilirlik, aynı bağlamda aynı katılımcılarla aynı bulgulara ulaşılmasını ve onaylanabilirlik ise bulguların araştırmacının görüşlerinden kaynaklanmadığını, tamamen araştırmaya katılanların deneyim ve düşüncelerinden oluştuğunu belirtmektedir (Shenton, 2004). Bu araştırmada güven duyulabilirlik aşağıdaki şekillerde sağlanmıştır.

İnanırcılık: Pozitivist paradigmda belirtilen içsel geçerliğin nitel araştırmadaki karşılığı inanırcılıktır (Arastaman ve ark., 2018). Bu araştırmada inanırcılık için yapılanlar:

- *Uzun süreli irtibat kurma:* Bu araştırma için görüşmeleri yapan kişi boks antrenörüdür ve bu nedenle araştırmaya konu olan alanda uzun süre bulunmuştur. Alanı çok iyi tanımaktadır, sporcularla ve sporcuların aileleri ile birebir iletişim halindedir.
- *Katılımcı dürüstlüğünü destekleyen taktiklerin kullanımı:* Bu husus, araştırmanın yalnızca gönüllü olarak ve samimi şekilde katkı sağlamak isteyenlerle yapılması ile ilgilidir. Antrenörlerin bu araştırmaya katılımı gönüllülük üzerinedir. Ayrıca ses kaydının ve görüşme metinlerinin sadece araştırmacılar tarafından görüntüleneceği ifade edilerek, araştırma dışındaki kişilerin hiçbir şekilde bu verilere ulaşamayacağı antrenörlere belirtilmiştir. Bunun amacı, antrenörlerin dürüst ve rahat bir şekilde cevap vermelerini sağlamaktır.

Aktarılabirlik: Pozitivist yaklaşıma göre bir araştırmanın dışsal geçerliği, bulguların genellenebilirliği ile ilişkilidir. Fakat nitel araştırmalarda böyle değildir. Nitel araştırmaların dayandığı fenomenolojik yaklaşım genellenebilirlikten kaçınır. Çünkü toplumsal/davranışsal fenomenler bağlam ile ilişkilidir ve bağlamda kendine has özellikler vardır (Guba, 1981). Bu nedenle nitel araştırmalarda genellenebilirlik yerine aktarılabirlik ölçütü önerilmektedir (Lincoln ve Guba, 1986). Aktarılabirlik; daha önce elde edilen bazı araştırma bulgularının, bu bulguların anlamları ve yorumlanmasının benzer bağlam veya durumlara ne derecede uyarlanabildiğiyle ilgilidir. Bulguların aktarılabirliği için araştırmaya etki eden bağlamsal unsurların ve araştırma grubunu seçerken kullanılan yöntemlerin, eksiksiz bir şekilde betimlenmesi gerekmektedir (Arastaman ve ark., 2018). Bu açıklamalar doğrultusunda, bu araştırmaya katılan tüm antrenörlerin detaylı bilgileri tablo 1’de belirtilmiştir. Araştırma grubunu oluştururken kullanılan yöntemler de ayrıntılı olarak yukarıda çalışma grubu başlığı altında açıklanmıştır. Ayrıca verilerin toplanması başlığı altında da görüşmelerin detaylı bir tasviri yapılmıştır.

Güvenilebilirlik: Guba (1981) pozitivistin güvenirlik ölçütüne karşın nitel araştırmalarda güvenilebilirlik kavramının kullanılması gerektiğini önermektedir. Güvenilebilirlik; araştırmanın bulguları ve yorumlarının tutarlı bir sürecin ürünü olmasını belirtir. Yani bulguların elde edildiği sürecin açık ve tekrarlanabilir olmasını ifade etmektedir. Güvenilebilirlik için bu araştırmada izlenen tüm basamaklar çok ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Onaylanabilirlik: Onaylanabilirlik; bulguların araştırmacının inançları, arzuları ve önyargılarından oluşmadığını, araştırılan fenomeni içerdiği ile ilgilidir. Onaylanabilirlikte önemli olan, elde edilen bulguların araştırmacının özellikleri ve seçimlerinden değil, çalışma grubundaki bireylerin ifadelerinden kaynaklandığını ortaya koymaktır (Arastaman ve ark., 2018). Bu nedenle iki araştırmacının birbirlerinden bağımsız olarak verileri analiz etmesi ve karşılaştırma yapması onaylanabilirliğe bir kanıttır. Ayrıca katılımcılardan elde edilen ifadeler

hiç değiştirilmeden bulgular kısmında verilmiştir. İfadelerin hiç değiştirilmeden bulgularda verilmesinin amacı, kod ve temaların onaylanabilirliğine bir kanıt sunmaktır.

BULGULAR

Analizler sonucunda tüm veriler değerlendirildiğinde beş temanın ortaya çıktığı görülmektedir.

Tablo 2. Görüşmeler sonucunda elde edilen temalar

No	Tema İsimleri
1	Sporcuların Boksa Başlama Nedenleri
2	Boksun Faydaları
3	Boksa Yönelik İfade Edilen Sorunlar ve Endişeler
4	Sorunlar ve Endişeleri Gidermek için Uygulananlar
5	Antrenörlerin Önerileri

Antrenörler ile yapılan görüşmeler sonucunda tablo 2’de belirtilen beş tema ortaya çıkmıştır. Bu temalar sırası ile aşağıda açıklanacaktır.

Sporcuların Boksa Başlama Nedenleri

Antrenörler ile yapılan görüşmelerde boksörlerin spora katılmasına yönelik “fiziksel”, “sosyal-psikolojik” ve “kariyer ile ilgili nedenler” olarak üç kategori oluşmuştur.

Tablo 3. Sporcuların boksa başlama nedenleri

Sporcuların Boksa Başlama Nedenleri		
1. Fiziksel Nedenler	2. Sosyal-Psikolojik Nedenler	3. Kariyer ile İlgili Nedenler
<ul style="list-style-type: none"> • Sağlıklı olma • Yetenekli olduğuna inanma • Formunu koruma • Kilo verme • Kendini koruma 	<ul style="list-style-type: none"> • Özgüven kazanma • Monotonluktan uzaklaşma • Sosyalleşme • Dışarıda kavga etmeme • Olumsuz sosyal çevreden uzaklaşma 	<ul style="list-style-type: none"> • Başarılı bir boksör olma

- **Sağlıklı olma:** Bireylerin daha sağlıklı olmak için boks yaptıkları ifade edilmiştir.
- **Yetenekli olduğuna inanma:** Bazı sporcular, boksa yönelik yeteneklerinin olduğunu düşündükleri için bu spora başlamaktadır.
- **Formunu koruma:** Son dönemlerde özellikle orta yaş grubundaki bireylerin ve ailelerin boksa başlamalarındaki sebepler olarak; formlarını koruma, daha iyi bir görünüme sahip olma ve vücutlarının şekle girmesi gibi unsurlar belirtilmiştir.
- **Kilo verme:** Son zamanlarda insanların kilo vermek için boksa başladığı ifade edilmiştir
- **Kendini koruma:** İnsanların bu sporu tercih etme nedenlerinden biri de dışarıdaki tehlikelere karşı kendilerini koruma istekleridir. “*Kendini silahsız olarak savunabilmek ve kendini dışarda koruyabileceğine inanmak için boks sporunu öğrenmek istiyorlar insanlar*” (Ömer). “*Kimisi dışarıda çocuklara karşı veya dışarıdaki şiddete karşı kendilerini savunmayı bilmek için geliyor veya bu nedenlerle çocuklarını yönlendiriyorlar*” (Samet).
- **Özgüven kazanma:** Özgüven boksa katılım amaçlarından bir diğeridir. Ahmet, çocukların özgüven kazanma amacı ile boks yaptıklarını şöyle belirtiyor: “*Miniklerin bu spora başlama sebebi en başta özgüven oluyor.*”

- **Monotonluktan uzaklaşma:** Sporcular, tekdüze günlük yaşantıdan kurtulma, olumsuz yaşam şartlarını değiştirme ve monotonluktan kurtulma amacıyla boksa başlamaktalar. Ayrıca, ebeveynler de çocuklarını bu nedenlerle boksa yönlendirebilmektedir.
- **Sosyalleşme:** Bireylerin sosyalleşmek amacıyla bu spora başladıkları belirtilmiştir.
- **Dışarıda kavga etmeme:** Sürekli kavga eden çocukların, boksa başladıktan sonra bu olumsuz davranışı daha az gösterecekleri ifade edilmiştir. Bazı bireylerin boks branşını bu sebeple tercih ettikleri belirtilmiştir. *“Aynı zamanda kendimde çok kavgacı bir tiptim sürekli sokakta kavga ediyordum ve bundan dolayı başladım, başladığıktan sonra kimseyle tartışmışlığım dahi yoktur”* (Osman).
- **Olumsuz sosyal çevreden uzaklaşma:** Kimi ailelerin, çocuklarını olumsuz sosyal çevrelerden uzaklaştırmak ve olumsuz hareketlerden kaçınmasını sağlamak amacıyla boksa başlattıkları ifade edilmiştir. *“Çevresinde sürekli onu darp etme girişiminde bulunuyorlardı. Kızımız da oldukça güçlü olduğundan baskın çıkıyordu. Ailesi de kızlarının bu stresini bu enerjisini salonda atması için (boksa) getirdi”* (Emre).
- **Başarılı bir boksör olma:** Bazı bireylerin, başarılı boksörleri örnek alıp onlar gibi olmak için boksu tercih ettikleri belirtilmiştir.

Boksun Faydaları

Bireylerin boksa katılımı neticesinde elde ettikleri faydalar beş kategoride gruplandırılmıştır. Bunlar; “bilişsel”, “fiziksel ve sağlık”, “sosyal”, “kariyer ve maddi” ile “duygusal” faydalardır (tablo 4). Bu beş kategori detaylı olarak aşağıda açıklanacaktır.

Tablo 4. Bireylerin boksa katılımının faydaları

Boksa Katılımın Faydaları		
1. Bilişsel	2. Fiziksel ve Sağlık	3. Sosyal
<ul style="list-style-type: none"> • Dikkat • Zekâ • Konsantrasyon • Disiplinli olma • Kendini tanıma • Problem çözme becerisi • Akademik başarının artması • Başka kültürleri öğrenme 	<ul style="list-style-type: none"> • Kondisyon • Reaksiyon zamanı • Kendini Savunma • Görünüşünün değişmesi • Sağlıklı olma ✓ Vertigo ✓ Parkinson 	<ul style="list-style-type: none"> • Sosyalleşme • Saygılı olma • Saygınlık kazanma • Sosyal destek olarak antrenör • Dışarıda kavga etmeme
4. Duygusal		5. Kariyer ve Maddi
<ul style="list-style-type: none"> • Monotonluktan uzaklaşma • Özgüven kazanma • Duygu kontrolü • Mutlu olma 		<ul style="list-style-type: none"> • Millilik kazanımları • Potansiyel meslek edinme • Üniversite eğitimi

Boksun Bilişsel Faydaları

- **Dikkat:** *“Yani siz karşıda rakibinizin sadece gözüne bakarken aslında onun ayaklarını da net görürsünüz, hatta yanındaki arkasındaki antrenörünün ona vereceği taktiği dahi çok iyi görmek duymak zorundasınız ki yapacağınız hareketle onun önünü kesebilirsiniz”* (Rıza).
- **Zekâ:** Antrenörlerin ifadelerine göre boks, sporcuların zekâsını olumlu olarak etkilemektedir.
- **Konsantrasyon:** Branşta yapılan aktiviteler sayesinde çocukların odak noktası teknolojik cihazlar olmuyor. Sporcuların konsantrasyonları ve -salonda- geçirecekleri zamanın önemi daha da artıyor. *“Daha önce de söylediğimiz gibi sizin spora göndermediğiniz zamanı çocuk*

çalışarak geçirmiyor. Bir şekilde sosyal medyada geçiriyor. Onun yerine spora gelmiş olsa derslerine çalışırken daha kolay odaklanır” (Emre).

- **Disiplinli olma:** Boks yapan bireyler laubali olmama ve daha disiplinli olma gibi kazanımlar edinmektedir. Demet bu durumu şöyle vurguluyor: “...elde ettiği kazanımlar ilk önce disiplin...o da antrenörden geçiyor.”
- **Kendini tanıma:** Antrenörlerin ifadelerine göre bireyler boks sayesinde kendilerini daha iyi tanımaktadırlar.
- **Problem çözme becerisi:** Sporcular bu branş sayesinde olaylara farklı bir bakış açısından bakarak hareket edebilmekte ve problem çözme becerilerini geliştirmektedir. Ahmet bu durumu şu şekilde ifade ediyor: “Dışarıda olumsuz bir olay yaşadığı zamanda hani buna farklı bir açıdan bakabiliyor mantıklı çözümler üretebiliyor sporcu.”
- **Akademik başarının artması:** Araştırmamıza katılan antrenörler, boks sporu ile uğraşan öğrencilerin ders başarısının arttığını gözlemlediklerini belirtmişlerdir.
- **Başka kültürleri öğrenme:** Boks sporunda elit düzeye gelebilen sporcuların, katılacakları müsabakalar vasıtası ile başka kültürleri öğrendiği belirtilmiştir.

Boksun fiziksel ve sağlıkla ilgili faydaları

- **Kondisyon:** Bu branşın yapısının diğer branşlara göre daha farklı olduğu ve kondisyon açısından da boksun faydalarının daha farklı olduğu vurgulanmıştır.
- **Reaksiyon zamanı:** Boks, ani reaksiyon gösterme üzerine kurulan bir branştır. Bu nedenle boks antrenmanları ile bireylerin reaksiyon zamanlarının geliştiği vurgulanmıştır.
- **Kendini savunma:** Boks bir savunma sanatıdır. Sporcular bu branşta kendilerini nasıl savunacaklarını öğrenirler. Böylece, dışarıda bir tehditle karşılaştıkları zaman kendilerini kolayca savunabilirler. Osman bu durumu şu şekilde belirtiyor: “Sporcular boks yaparak kendilerini savunmayı öğreniyorlar.”
- **Görüşünün değişmesi:** Boks antrenmanları ile bireylerin daha iyi bir fiziksel görünüşe sahip oldukları ifade edilmiştir.
- **Sağlıklı olma:** Düzenli boks antrenmanlarının bazı hastalıklara karşı etkili olduğu belirtilmiştir. Özellikle, vertigo ve parkinson hastalıkları için boksun faydalı olduğu ifade edilmiştir.
 - **Vertigo:** Boksun vertigo gibi bazı nörolojik hastalıklarda tedavi amaçlı kullanıldığı ve bundan olumlu sonuç alındığı ifade edilmiştir.
 - **Parkinson:** “tabi özellikle şöyle, yaşlılardan örnek verecek olursam...bildiğiniz üzere parkinson hastaları bokstan çok faydalanıyor. Parkinson hastaları için çoğu ülkelerde boks tedavisi kullanıyor” (Ahmet).

Boksun Sosyal Faydaları

- **Sosyalleşme:** Sporun getirdiği bir avantaj da yeni insanlar, yeni ortamlardır. Bu durum boks daha zevkli bir hâle getirir.
- **Saygılı olma:** Boks branşı ile bireyler, saygının önemini kavramaktadırlar. Sporcular, spor dışındaki günlük hayatta da nasıl davranması gerektiğini öğrenmektedirler. Mehmet şöyle ifade ediyor: “Çünkü zaten dışarıda diğer insanlara karşı daha saygılı daha sevgili hani bilinçli bireyler büyütüyoruz biz burada sporla.”
- **Saygınlık kazanma:** Boksörler kendilerini geliştirmekte ve başarılar elde etmektedirler. Böylece, halk arasında büyük bir saygınlık kazanmaktadırlar. Samet bu durumu şöyle açıklıyor: “Boksör olduğu için, derece yaptığı için daha saygı duyuluyor.”
- **Sosyal destek olarak antrenör:** Boks branşının diğer bir faydası, boks antrenörünün sporcuya verdiği güven ve destektir.

- **Dışarıda kavga etmeme:** Antrenörler, sporcuların sinirlerini boks ile yatıştırdığını ve bu branş sayesinde insanların kavga etmekten uzaklaştığını belirtmişlerdir. Günlük yaşamda olabilecek agresiflik, stres ve gerginlik boks ile başka yöne yönlendirilebilmektedir: “Benim mesela çok kavgacı bir sporcum vardı ama şu an sokakta birisi yan baksın laf atsın gülüp geçiyor. Bu da bu spor sayesinde oldu” (Emre).

Boksun Duygusal Faydaları

- **Monotonluktan uzaklaşma:** Tek düze bir yaşam kişinin gün içerisindeki enerjisini bitirebilir ve kişi stres, üzüntü veya bitkinlik hissedebilir. Boksa katılım ile birey bu monotonluktan kurtulabilmektedir.
- **Özgüven kazanma:** Boks sporundaki antrenmanlar, müsabakalar ve gerçekleştirilen her bir adım ile sporcu özgüven kazanmaktadır. “Spor en büyük özelliği boks sporundan bahsediyorum şu anda tabii ki de sporcuya özgüven kazandırması” (Mehmet).
- **Duygu kontrolü:** Boks ile duygularımızı daha iyi kontrol edebilmekteyiz. Ahmet boksun duygu kontrolündeki rolünü şu şekilde vurguluyor: “Kafasının boşalmasını, sinirini, öfkesini kontrol etmeyi, heyecanını kontrol etmeyi, üzüntüsünü kontrol etmeyi, bütün duygularını kontrol etmeyi burada öğreniyor.”
- **Mutlu olma:** Boks sporu yapan bireylerin daha mutlu olduğu ifade edilmiştir.

Boksun kariyerle ilgili ve maddi faydaları

- **Millilik kazanımları:** Antrenörlerin ifadelerine göre milli boksörler eğitim ve meslek hayatları boyunca, milliliğin kendilerine sağladığı birçok avantajdan faydalanabilmektedirler.
- **Potansiyel meslek:** Boks branşını ileri düzeyde yapan sporcuların aldığı belgeler ve eğitimler sayesinde bu branşa bağlı meslekleri yapabilecekleri ifade edilmiştir.
- **Üniversite eğitimi:** Antrenörlerin ifade ettiği, boksa katılımın diğer bir faydası ise sporcuların spor ile ilgili bölümlerde üniversite eğitimlerini daha kolay tamamlayabilecekleridir.

Boksa Yönelik İfade Edilen Sorunlar ve Endişeler

Antrenörlerin ifadelerine göre, boksun olumsuz yönleri üç kategori altında toplanmıştır. Bunlar; “Sporculara göre”, “ailelere göre” ve “antrenörlere göre” kategorileridir.

Tablo 5. Boksa yönelik ifade edilen sorunlar ve endişeler

Boksa Yönelik İfade Edilen Sorunlar ve Endişeler		
1. Sporculara Göre	2. Ailelere Göre	3. Antrenörlere Göre
<ul style="list-style-type: none"> • Diyet yapma • Boksta deneyimsiz olma • Akademik başarısızlık • Spor yaralanması • Canının yanması • İnsanlara rezil olma • Ebeveynlerin kabul etmemesi • Görünüşün bozulması <ul style="list-style-type: none"> ✓ Vücudun değişmesi ✓ Yüz hatlarının değişmesi <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaşının açılması ○ Ağız/burun kırılması ○ Gözün morarması 	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuğun kavgacı olması • Kadınlara uygun olmaması • Küçük yaşta boks yapılmaması • Kadınların erkekler ile çalışması • Kadınların metabolizmasının erkeksileşmesi • Zaman kaybı olması • Akademik başarısızlık • Hijyenik olmaması • Çocuğun canının yanması • Çocuğun asi olması • Hastalığa yol açması <ul style="list-style-type: none"> ✓ Parkinson 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporcunun kavgacı olması • Kendini boksa çok vermesi • Akademik başarısızlık • Nitelsiz antrenörler • Yetersiz maddi kazanç • Sosyal çevreden uzaklaşma • Spor yaralanmaları <ul style="list-style-type: none"> ✓ Genel spor yaralanmaları ✓ Ağız/burun kırılması ✓ El kırılması ✓ Kaşının açılması

Sporculara göre

- **Diyet yapma:** Boks bir sıklet sporu. Bu nedenle antrenörler boks sporu ile uğraşacak bireylerin kafasındaki ilk düşüncenin diyet olduğunu ifade ediyor.
- **Boksta deneyimsiz olma:** Boksa yeni başlayan bireyler, deneyimsizlik nedeni ile endişelenebilmektedir. Örneğin Ahmet deneyimsizlik durumunu şöyle açıklıyor: “...yani o yüzden, insanlar bu sporu daha önce yapmadıkları için içlerinde bir korku oluyor. Ya yumruk yersen? Nasıl bir his?”
- **Akademik başarısızlık:** Antrenörler, boksla uğraşan bireylerin zaman zaman okuldaki derslerine zaman ayıramama nedeniyle ders başarılarının düşmesinden endişelendiklerini belirtmişlerdir. Demet sporcuları ile yaşadığı diyalogları anlatarak durumu şöyle belirtiyor: “...derslerimden geri kalır mıyım acaba ya da bir koltukta iki karpuz gider mi? Hem okul hem spor... şekilde kaygıları oluyor genellikle.”
- **Spor yaralanması:** Boks branşının savunma ve dövüş sanatı olduğu düşünüldüğünde bazı spor yaralanmaları olabiliyor. Bu da sporcuları tedirgin eden noktalar arasındadır. Ömer sporcularının söylediklerini aktarıyor: “Yani bir yerimize bir şey olur mu? Bir tarafımız kırılır mı? Temaslı sporlar olduğu için.”
- **Canının yanması:** Antrenörlere göre, boks yapan bireylerin endişelerinden biri de canlarının yanmasıdır.
- **İnsanlara rezil olma:** Bireyler boksta alacağı darbelerden dolayı yüzlerinde morluk şişlik vb. olacağını ve bu nedenle insanlara rezil olacaklarını düşünmektedirler.
- **Ebeveynlerinin kabul etmemesi:** Boks branşının dövüş sanatı olması nedeni ile bireyler ebeveynlerinin bu tarz bir spor istemediğinden bahsetmekte ve endişelerini antrenörlerine aktarmaktadırlar. Rıza: “Eve gittiğim zaman annem babam bunu kabul etmeyecek böyle bir endişelerle geliyorlar” diyerek sporcularının bu konudaki endişelerini aktarıyor.
- **Görünüşün bozulması:** Bireyler boks nedeni ile vücutlarının ve yüzlerinin görünüşünün bozulmasından korkmaktadırlar.

Ailelere Göre

- **Çocuğun kavgacı olması:** Aileler boks yapmaları nedeni ile çocuklarının kavgacı olmalarından ve spor dışındaki gündelik hayatlarında kavga etmeye yatkın olmalarından korkmaktadırlar. Osman “şimdi şöyle genellikle aileler görüştüğümüzde benim oğlum kavgacı olur mu? Çok kavga eder mi sokağa çıktığında?” diyerek ailelerin bu konu ile ilgili endişelerini ifade etmiştir.
- **Kadınlara uygun olmaması:** Ülkemizde bazı spor branşları erkekler için daha uygun olarak görülmektedir. Antrenörler; bazı ailelerin, boksun kız çocuklarına uygun olup olmamasından emin olamadıklarını ifade ettiklerini belirtmektedirler. Mehmet ailelerin bu konudaki sorularını aktarıyor: “...aileler ilk geldiklerinde genelde hep şunu sorarlar: Ben oğlumun başlamasını istiyorum ama kızım da başlayabilir mi? Kıza uygun olur mu?”
- **Küçük yaşta boks yapılmaması:** Bazı aileler erken yaşta boks branşına başlanmasının doğru olmadığını düşünmektedir. “...yaşı daha çok küçük işte bu yaşta yapamaz edemez. Halbuki tam tersine ne kadar küçük yaşta başlarsa güzel olan etkileri o kadar fazla oluyor” (Ahmet).
- **Kadınların erkekler ile çalışması:** Bazı ailelere göre boks antrenmanlarında kadınlar ile erkekler aynı ortamda çalışmaktadır. Bu da çok doğru olmamaktadır. Ömer ailelerin bu tutumunu belirtiyor: “...kadınların, erkek sporcuların yoğun olduğu yerlerde çalışması aileleri daha çok endişelendiriyor...”
- **Kadınların metabolizmasının erkeksileşmesi:** Ebeveynler, boks ile uğraşan kadınların metabolizmalarının değişeceğini ve erkeksi olacaklarını düşünmekte ve bu nedenle de endişelenmektedirler. Antrenörler bu endişe ile sık sık karşılaştıklarını belirtmektedirler. “...Ama tabi ki bütün ailelerde olduğu gibi, onların (kadın sporcuları kastediyor) ailelerinde de

hep endişeler vardı. Yani erkekse hormonların biraz daha fazla olması gibi düşündükleri birçok sıkıntıları vardı” (Rıza).

- **Zaman kaybı olması:** Çocukların okul, dersane vb. gibi gerçekleştirmeleri gereken birçok sorumlulukları olabilmektedir. Aileler ise bu durumda boks ile ilgili aktiviteleri zaman kaybı olarak algılayabilmektedirler.
- **Akademik başarısızlık:** Ebeveynlerin düşüncesine göre çocukların spora ayırdığı zamanın fazla olmasından dolayı okul ile ilgili aktivitelere az zamanları kalmakta ve akademik başarıları düşmektedir.
- **Hijyenik olmaması:** Boksta çok fazla efor sarf edilmesinden dolayı, sporcu terlemekte ve malzemeleri (giysileri, korumalıkları) ter ile ıslanabilmektedir. Ayrıca, boksörlerin elleri eldiven içindedir ve elleri de terleyebilmektedir. Aileler bu nedenlerle boksun hijyenik olmadığını düşünebilmektedirler.
- **Çocuğun canının yanması:** Doğası gereği korumacı olan ebeveynlerin çocuklarının canlarının yanmasından endişe duydukları belirlenmiştir. *“Özellikle anneler çocuklarının canının yanması, zarar görmesi düşüncesiyle çok korkuyorlar” (Ahmet).*
- **Çocuğun asi olması:** Ailelerin, boks sporunda ilerleyen bazı çocukların bu durumu olumsuz yönde kullanabileceğine ve çocukların davranışlarının değişebileceğine yönelik endişeleri bulunmaktadır. *“Ya da işte şöyle söyleyeyim çocuğum bana itaatkâr olmaz. Hani asi gelişir, sonuçta dövüş sporlarıyla uğraşiyor... böyle düşünüyorlar” (Demet).*
- **Hastalığa yol açması:** Bireyler boksun bazı hastalıklara sebep olabileceğini düşünmektedirler. Antrenörler, bazı ailelerin boksun Parkinson hastalığına neden olacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir.

Antrenörlere göre

- **Sporcunun kavgacı olması:** Antrenörlere göre, sporcudan sporcuya değişmekle birlikte, bazı sporcular boksa katıldıktan sonra kavgacı olabilmektedirler. Ama bu durum boks sporu ile ilgili değil, sporu yapan bireyin kişiliği ile ilgilidir.
- **Kendini boksa çok vermesi:** Boksla uğraşan bireylerin bazen sadece bu spor branşına yönelik davrandıkları ve diğer sorumluluklarını göz ardı ettikleri ifade edilmiştir.
- **Akademik başarısızlık:** Sporcuların belli bir sportif başarı elde ettikleri zaman millî takım kampları, yoğun antrenmanlar ve müsabakalar gibi nedenler ile okul başarılarının düşebileceğini belirtmişlerdir.
- **Niteliksiz antrenörler:** Boksta yeterli deneyimi ve tecrübesi olmayan antrenörler, bu sporu sırf para kazanmak için yapabilmektedirler. Bu niteliksiz antrenörler nedeniyle de bireyler boksa yönelik olumsuz tutum geliştirmektedirler.
- **Yetersiz maddi kazanç:** Boksörlerin kazançlarının yetersiz olduğu belirtilmiştir.
- **Sosyal çevreden uzaklaşma:** Araştırmaya katılan antrenörler, boksörlerin uzun kamp dönemlerinden dolayı yaşamını devam ettirdiği çevreden uzaklaştığını ifade etmişlerdir.
- **Spor yaralanması:** Tüm spor branşların da olduğu gibi boks branşında da sakatlık söz konusu olmaktadır.

Sorunlar ve Endişeleri Gidermek için Uygulananlar

Sorunlar ve endişeleri gidermek için uygulananlar dört kategori altında açıklanmıştır. Bunlar; malzeme ile ilgili, ailelerle ilgili, sporcular ile ilgili ve diğer kategorileridir (tablo 6).

Tablo 6. Sorunlar ve endişeleri gidermek için antrenörlerin uyguladıkları

Sorunlar ve Endişeleri Gidermek için Uygulananlar			
1. Malzeme İle İlgili	2. Aileler İle İlgili	3. Sporcular İle İlgili	4. Diğer
<ul style="list-style-type: none"> • Bandaj ve sünger kullanımı • Kask kullanımı 	<ul style="list-style-type: none"> • Veliler ile iletişimde olma • Aileleri antrenmana davet etme • Ailelere malzeme desteği sağlama • Detaylı bilgi paylaşma 	<ul style="list-style-type: none"> • Deneme antrenmanları yaptırma • Sağlık raporu isteme • Kadın seansı yapma • Salona davet etme • Hijyen için önlem alma • Çocukların bilinçlendirilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Sosyal medya kullanımı

Malzeme ile ilgili Uygulananlar

- **Bandaj ve sünger kullanımı:** Sporcuların el kemiklerine zarar gelmesini önlemek amacıyla bandaj ve sünger kullanıldığı belirtilmiştir.
- **Kask kullanımı:** Antrenmanlar ve müsabakalar sırasında sakatlanmayı engellemek için kask kullanıldığı ifade edilmiştir. Böylece sakatlanma ihtimalinin azaltıldığı vurgulanmıştır.

Aileler ile ilgili Uygulananlar

- **Velilerle iletişimde olma:** Velilerle daima iletişim içinde olmanın sporcunun ve antrenörün işini kolaylaştırdığı belirtilmiştir. *“Tabi ki velilerle iletişime geçince, zaten konuşunca onlar da hatta çocuk antrenmana gelmek istemese çok yorgun olsa dahi kendileri destekliyor. Veliler kendileri çocuklarını getiriyor. Gelmeyince bize bildiriyorlar hatta. Hocam bugün çok yorgun gelemedi diyorlar ya da ben gelmesini istiyorum diyerek (antrenmana) yolluyorlar”* (Osman).
- **Aileleri antrenmana davet etme:** Boks branşının daha iyi tanıtılması için, antrenörler aileleri boks antrenmanlarına katılmaya davet etmektedirler.
- **Ailelere malzeme desteği sağlama:** Araştırma grubumuzdaki antrenörler, boks yapmak isteyen bazı çocukların ailelerinin maddi açıdan zorluk çektikleri, bu nedenle bu çocuklara malzeme desteği sağladıklarını ifade etmişlerdir.
- **Detaylı bilgi paylaşma:** Antrenörler, boksun faydalarını detaylı olarak anlatmak için toplantı yaptıklarını ve belli bir kitleye ulaştıklarını ifade etmişlerdir. *“Toplantı yaptık. Toplantıda insanlara boks sporunun neler kazandırdığını...ne gibi faydaları olduğunu...biz bunları 150 kişilik bir kitleye anlattık”* (Mehmet).

Sporcular ile ilgili Uygulananlar

- **Deneme antrenmanları yaptırma:** Salona ilk defa gelen sporculara deneme antrenmanları yaptırıldığı belirtilmiştir. Bu antrenmanlarla, deneyimsiz olan kişilerin boksa dair birçok şeyi kısa bir zamanda deneyimlemesi sağlanarak endişelerinin giderildiği, böylece boksa daha olumlu yaklaştıkları belirlenmiştir.
- **Sağlık raporu isteme:** Ortaya çıkan diğer bir başlık, sporcuların genel sağlık durumunu öğrenmek için sağlık raporu istenmesidir. *“Mesela biz yeni gelen sporcuya hemen lisans çıkartıyoruz. Sebebi ise lisans çıkartırken sizden sağlık raporu isteniyor. Sağlık raporu temiz çıkarsa biz kaydını yapıyoruz”* (Emre).
- **Kadın seansı yapma:** Bazı antrenörler kadınların boksa katılımını artırmak için antrenmanlarında kadınlara özel ayrı bir zaman takvimi oluşturduklarını ifade etmiştir. *“Bizim salonumuzda iyi donanımlı bir kadın antrenörümüzde var. Erkeklerle antrenman yapmak istemeyen kadınlar için ayrı bir seans kurduk. Yine isteyen kadınlar erkeklerle beraber çalışabilmektedir”* (Emre).

- **Salona davet etme:** Antrenörler, ailelerin boks branşı hakkında ön yargılarını yıkmak ve endişelerini gidermek amacıyla onları antrenmanları izlemeye davet etmenin işe yaradığını belirtmişlerdir.
- **Hijyen için önlem alma:** Antrenörler, hijyen konusunda önlem aldıklarını belirtmişlerdir. Bir antrenör bu konudaki fikrini şöyle ifade etmiştir: “*Buraya gelen herkes kendi eldivenini, kendi bandajını, kendi dişliğini, kendi ayakkabısını kullanmak zorunda, kendi terliğini kullanmak zorunda. Başkasının malzemesini kullananlar burada faaliyetini yürütemez*” (Rıza).
- **Çocukların bilinçlendirilmesi:** Çocukların boks konusunda eğitilirken bilinçlendirilmesi gerektiği de vurgulanmıştır.

Diğer Uygulananlar

- **Sosyal medya kullanımı:** Boksun tanıtımı amacıyla sosyal medyada antrenman videosu paylaşmanın etkili olduğu ve bunun kullanıldığı vurgulanmıştır.

Antrenörlerin Önerileri

Antrenörlerin önerileri üç kategori altında kategorize edilmiştir. Bu kategoriler; “federasyonla ilgili öneriler”, ailelerle ilgili öneriler”, “diğer öneriler” olarak isimlendirilmiştir (tablo 7).

Tablo 7. Antrenörlerin Önerileri

Antrenörlerin Önerileri		
1. Federasyonla İlgili Öneriler	2. Ailelerle İlgili Öneriler	3. Diğer Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> • Halkın bilgilendirilmesi • Sporcuya maddi destek verilmesi • Kadın boksörlere ilgi gösterilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuğun kararına saygı duyulması • Ailelerin sporda kadın konusunda bilinçlendirilmesi • Başarılı boksörlerin ailelerle buluşturulması • Boksun denetlenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kadınların boksa katılımı hakkında halkın bilgilendirilmesi • Nitelikli boks antrenörlerinin artırılması • Deneyimli ve deneyimiz boksörlerin görüştürülmesi • Belediyelerin desteklemesi • Spor yaygınlaştırılması • Boks sporu tanıtılması

Federasyonla İlgili Öneriler

- **Halkın bilgilendirilmesi:** Bireylerin boksa yönelik olumlu veya olumsuz bakış açılarının değiştirilmesinde, federasyonun önemli bir etken olduğu ve halkı bilgilendirmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- **Sporcuya maddi destek verilmesi:** Sporcuların bu branşı yaparken bazı ihtiyaçları olduğu ve bu anlamda sporcuların desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir.
- **Kadın boksörlere ilgi gösterilmesi:** Ortaya çıkan bir diğer konu, kadın boksörlerin sayısının, erkek boksörlere oranla çok daha az olmasıdır. Federasyonun bu konuya ilgi göstermesi gerektiği vurgulanmıştır.

Ailelerle ilgili öneriler

- **Çocuğun kararına saygı duyulması:** Görüşmelerimizde, aile ve çocuğun spora katılımı konusunda ebeveynlerin bilinçlendirilmesi gerektiği oraya çıkmıştır. “*Bu konuda ne yapılabilir? Öncelikle ailelere empoze etmek gerekiyor, kişinin çocuğunun spor yapmasına izin vermesine...*” (Demet).
- **Ailelerin sporda kadın konusunda bilinçlendirilmesi:** Önceki ifade edilenler ile paralel olarak, bazı ailelerin boksun kız çocuklarına uygun olmadığını düşündükleri ifade edilmiştir.

Bu nedenle ebeveynlerin bilinçlendirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Ailelerin, kadınların spora katılımı konusunda bilgilendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

- **Başarılı boksörlerin ailelerle buluşturulması:** Bazı ebeveynlerin, başarılı olmuş boksörler ile bir araya getirilmesi önerilmiştir. Antrenörlere göre böylece, ebeveynler başarılı sporcuların deneyimlerinden bazı şeyler öğrenerek kendi çocuklarının spora katılımını destekleyebilirler.
- **Boksun denetlenmesi:** Antrenörler, ailelerin spor ile etkileşimini artırmak ve onların boksu deneyimleyebilmelerini sağlamak için de önerilerde bulunmuşlardır. Belirtilen ifadelerle göre, bu kapsamda ailelere demo şeklinde antrenman yaptırılarak hem o heyecanı yaşamaları hem de boksa yönelik daha olumlu tutum sergilemeleri sağlanabilir. Böylece bu aileler çocuklarının boksa katılımına daha olumlu bakabilirler.

Diğer Öneriler

- **Kadınların boksa katılımı hakkında halkın bilgilendirilmesi:** Boksun sadece bir erkek sporu olmadığı, kadınlar için de uygun bir spor olduğu konusunda insanların bilinçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- **Nitelikli boks antrenörlerinin artırılması:** Boks sporunun gelişimi adına yapılacak çalışmalardan birinin de nitelikli antrenörler yetiştirilmesi olduğu belirtilmiştir. “*En önemlisi camiaya iyi antrenörler sevk edebilmek...*” (Demet).
- **Deneyimli ve deneyimli boksörlerin görüştürülmesi:** Sporcuların daha önce maça çıkmış, daha deneyimli boksörlerle görüştürülmesinin, bu spora yeni başlayacak sporcular için etkili olacağı ifade edilmiştir. Ömer: “*Şimdi sporcular sürekli maç yaptıkları için onları seyredenlerin, oradaki kuvveti, endişeyi oturdukları yerden görmekteyiz. İzleyenler bir defa çok şiddet görüyorlar. Onları orada maç yapan sporcularla konuşturmak lazım*” diyerek durumu açıklıyor.
- **Belediyelerin desteklemesi:** Boksta başarı sağlamak için, belediyelerin de kendi sorumluluk alanlarında destek vermesi gerektiği ifade edilmiştir.
- **Sporun yaygınlaştırılması:** Antrenörler, sporun tanıtımının yapılması ve insanların spora yönlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. “*Bu pankartlar olur, reklam panoları olur, buralara sporun faydaları, sporun bize neler kazandırabileceklerini yazsalar. İnsanlara tek tek anlatmaktansa, birçok kitleye ulaşım daha iyi daha başarılı sporcular çıkartabiliriz*” (Mehmet).
- **Boks sporu tanıtılmalı:** Antrenörlerin ifadelerine göre boks branşı halka yeteri kadar tanıtılmamaktadır. Bilgisizlik nedeni ile insanların ön yargıları olmakta ve bu nedenle boksa katılım daha az olmaktadır.

TARTIŞMA

Bu araştırma kapsamında antrenörlerle yapılan görüşmeler neticesinde beş tema ortaya çıkmıştır. Bunlar; “sporcuların boksa başlama nedenleri”, “boksun faydaları”, “boksa yönelik ifade edilen sorunlar”, “sorunlar ve endişeleri gidermek için uygulananlar” ve “antrenörlerin önerileri” temalarıdır.

Antrenörlerin ifadelerine göre boksörler, farklı gerekçeler ile bu branşla ilgilenmeye başlamaktadırlar. Bu gerekçeler; sağlıklı olma ve formunu koruma gibi fiziksel nedenler, özgüven kazanma ve sosyalleşme gibi sosyo-psikolojik nedenler ve başarılı bir boksör olma gibi kariyer ile ilgili nedenler olarak belirlenmiştir. Ulusal alan yazında bireylerin spora katılım nedenlerinin incelendiği birçok farklı araştırma bulunmakla birlikte, bu araştırmaların çoğunda ölçeklerin kullanıldığı, ölçek faktörlerinin dışındaki spora katılım nedenlerinin derinlemesine olarak incelenmediği görülmektedir (Duyan ve Günel, 2020; Kolayış ve ark., 2018; Temel, 2018). Ayrıca araştırmalarda, farklı branştan sporcuların birlikte incelendiği, sporcuların spora

katılım nedenlerinin sadece tek bir spor branşı için ortaya koyulmadığı ve genel bir değerlendirmede bulunduğu görülmektedir (Üstün, 2018; Yıldırım, 2017). Benzer şekilde, boksörlerin de spora katılım nedenlerinin incelendiği birkaç araştırmanın olduğu (Demirezen, Saçlı-Uzunöz ve Arslan, 2016; Kolayış ve ark., 2018), bu araştırmaların da farklı branşlardan sporcuların katılımıyla oluşturulduğu, elde edilen verilerin nicel bir yaklaşımla değerlendirildiği ve incelenen boksör sayısının çok az olduğu görülmektedir (Demirezen ve ark., 2016; Kolayış ve ark., 2018;). Bu nedenle bu çalışmada, boksörlerin spora başlama nedenlerinin derinlemesine bir yaklaşımla incelenmesinin önemli olduğu ifade edilebilir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre boksörlerin; sağlıklı olma, formunu koruma, kilo verme, sosyalleşme, başarı kazanma gibi spora katılım nedenleri alan yazında sıklıkla kullanılan, Gill, Gross ve Huddleston (1983) tarafından geliştirilen, Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği'nde de bulunmaktadır. Birçok araştırma spora katılımın bu nedenlerini incelemiştir. Öte yandan bu çalışmada, boksörlerin spora başlamasının farklı nedenleri de belirlenmiştir. Bu nedenler; kendini koruma, özgüven kazanma, dışarıda kavga etmeme ve olumsuz sosyal çevreden uzaklaşma gibi faktörlerdir. Özellikle kendini koruma ve özgüven kazanma gerekçelerinin, boksun bir dövüş sporu olması ve rakibine yumruk atma prensibine dayanması nedeniyle olduğu ifade edilebilir. Bu nedenle, özellikle kendini korumak amacı ile spor yapmak, boks gibi branşlara özgü bir spora katılım unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Boks bir dövüş sporudur. Buna rağmen sporcuların boks yapma gerekçelerinden diğer ikisi; dışarıda kavga etmeme ve olumsuz sosyal çevreden uzaklaşmadır. Bir antrenörün ifadesine göre, dışarıda arkadaşları ile kavga eden bir kız çocuğu kendi arkadaş çevresinden uzaklaşması amacı ile ailesi tarafından boksa yönlendirilmiştir. Ayrıca, diğer bir antrenör de kendisinin sporcuyken kavgacı olduğunu, bu olumsuz davranışından uzaklaşmak için boksa başladığını ifade etmiştir. Kısaca, dövüş sporu olarak tanımlanan boks, bireylerin olumsuz sosyal çevrelerinden uzaklaşmak ve dışarıda diğer insanlar ile kavga etmemek için tercih edilen bir spor branşı olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Yapılan görüşmelerde antrenörler boksun birçok faydası olduğunu belirtmektedirler. Boksa katılımın bilişsel, fiziksel ve sağlıkla ilgili, sosyal, duygusal ve kariyerle ilgili/maddi birçok açıdan sporculara olumlu olarak etki ettiği belirlenmiştir. Alan yazındaki araştırmalar incelendiğinde spora katılımın; psiko-sosyal (Küçük ve Koç, 2004), bilişsel (McNeill, Howard, Vella, Santos ve Cliff, 2018), sağlık (Bostan, 2015) ve psiko-motor gelişim (Yıldız ve Çetin, 2018) ile ilgili olarak birçok açıdan bireylere katkı sağladığı ifade edilmiştir. Fakat yapılan araştırmalar genellikle, spora katılımı tüm branşlar açısından ele almakta ve herhangi bir spor branşı özelinde değerlendirme yapmamaktadır (Bostan, 2015; Küçük ve Koç, 2004; McNeill ve ark., 2018; Yıldız ve Çetin, 2018). Bu nedenle, boksa katılımın olumlu yönleri ile ilgili olarak bu çalışmada belirtilenler, boks branşına özel durumu ortaya koymaktadır. Antrenörlerin bakış açısıyla boksörler, bu sporda karşılaştığı problemlerin üstesinden gelerek problem çözme becerilerini geliştirmektedirler. Ayrıca, boksörlerin maç içinde rakiplerinin her hareketini gözlemlemesi gerektiğinden, sporcuların dikkatinin de geliştiği belirtilmiştir. Benzer şekilde boksta, yumruk yememenin ve hızlı bir şekilde hareket etmenin önemli olması nedeniyle, boksörlerin reaksiyon zamanının geliştiği vurgulanmıştır. Dahası, alan yazında boksa yönelik ifade edilen (Purcell ve Leblanc, 2012; Torres ve Parry, 2017) tüm olumsuzluklara rağmen, vertigo şikayeti olan bireylerin, doktor tarafından boksa yönlendirildiği ve bu sayede rahatsızlıklarından kurtuldukları da bu çalışmadaki antrenörler tarafından ifade edilmiştir. Boksörlerin becerilerini geliştirdiği ve özgüven kazandığı belirtilirken, yeterliliklerinin farkına varan boksörlerin, dışarıda herhangi bir kavgaya karışmadığı da ifade edilmiştir. Örneğin antrenörlerden birinin “*Benim mesela çok kavgacı bir sporcum vardı, ama şu an sokakta birisi yan baksın, laf atsın gülüp geçiyor*” ifadeleri bu durumu en iyi şekilde özetlemektedir. Kısaca

belirtmek gerekirse, boksun sporcuya birçok yönden katkı sağladığı çalışmamıza katılan antrenörler tarafından defalarca vurgulanmıştır.

Katılımcılar boksun birçok faydasını belirtmesine rağmen, boksa yönelik olarak bazı sorunların olduğunu ve bireylerin bu branşa yönelik birçok endişesinin bulunduğunu da ifade etmişlerdir. Antrenörlerin ifadelerine göre sporcular ve onların ebeveynleri; boksun akademik anlamda bir başarısızlığa yol açacağı ve sakatlık ya da alınan yumruklar ile dış görünüşün bozulacağı yönünde bir endişe taşımaktadırlar. Ayrıca antrenörlere göre, sporcular ve ebeveynler alınan yumruklar ile sporcunun canının yanması ve boksun Parkinson'a neden olması gibi olumsuzluklardan da endişe duymaktadırlar. Boks branşı için ifade edilen bu endişelerin bazıları, genel olarak ülkemizde spora katılımın önündeki en büyük engellerdendir (Pehlivan, 2013). Özellikle spora katılımın, sporcuda akademik başarısızlığa yol açacağına yönelik yanlış bir algı bulunmaktadır. Bu nedenle sporun ve eğitim hayatının en ideal şekilde beraber yürütülebilmesine yönelik alan yazında çeşitli çalışmalara rastlamak mümkündür (Semiz, 2018). Boksun sakatlık ve hastalıklar ile ilgisi olabileceğine yönelik endişeler ele alındığında ise, bu konu ile ilgili farklı araştırmalar görülmektedir. Yapılan bazı araştırmalar, boksun sakatlığa neden olacağı ve olimpik ruha aykırı olarak aşırı şiddet içerdiğini belirtmektedir (Purcell ve Leblanc, 2012; Torres ve Parry, 2017). Öte yandan bazı araştırmalar, boks egzersizlerinin tedavi amaçlı kullanıldığını ifade etmektedir (Shosha, 2020). Boks antrenörlerinin Parkinson ile ilgili eğitim aldığı bir diğer araştırmada ise, antrenörlerin Parkinson rahatsızlığı olan hastalar ile boks egzersizlerine etkili bir şekilde devam ettiği ve hastaların bu egzersizlerden çok memnun kaldığı belirlenmiştir (Domingos ve ark., 2019). Bu açıklamalar doğrultusunda, boks branşına katılımının artırılması ve insanların boks konusunda bilinçlendirilmesi için eğitimlerin uygulanması gerektiği söylenebilir. Böylece, insanlar boksun faydaları konusunda bilinçlendirilerek kafalarındaki soru işaretleri giderilebilir.

İfade edilen sorun ve endişeleri gidermek amacıyla boks antrenörlerinin birçok farklı yöntem uyguladığı belirlenmiştir. Bandaj ve sünger kullanımı ile antrenmanlarda meydana gelecek yaralanmalar engellenmeye çalışılmaktadır. Ayrıca antrenörler, sporcuların ebeveynleri ile sürekli iletişim halinde olarak onlarla bilgi alışverişinde bulduklarını belirtmişlerdir. Gerekli yerde, sporcuların ailelerini antrenmana davet ederek, antrenmanları yakından izlemelerini sağlamaya çalışmaktadırlar. Böylece ailenin güvenini ve desteğini kazanarak, sporcu için de daha ideal ve güvenli bir spor ortamının oluşmasını sağlamaktadırlar. Örneğin konuyla ilgili olarak bir antrenör "*Ailelerimizi davet ediyoruz salona. Kendilerinin görmesi ve içinin rahat etmesi için. Kendileri gördükten sonra bu düşüncenin yersiz olduğunu anlıyorlar*" diyerek ailelerin endişelerini gidermek için yaptığı uygulamadan bahsetmiştir. Ayrıca boksa başlamadan önce endişesi olan sporculara da deneme antrenmanı yaptırarak tedirginliklerini gidermeleri sağlanmaktadır. Antrenörlere göre, ifade edilen bir diğer husus boks antrenmanlarında çok erkek olması ile birlikte kadınların bu kadar erkek arasında spor yapıp yapamayacağı ve boksun kadınlara uygun olup olmadığı yönündeki düşüncelerdir. Alan yazında ifade edildiği gibi boks branşı erkek kültürün egemen olduğu ve kadınların zorluk yaşayabileceği branşlardan biridir (Emir ve ark. 2015). Bu nedenle, araştırmaya katılan antrenörler, kadınlara özel boks antrenman saatleri oluşturmakta ve böylece kadın sporculara farklı bir antrenman seçeneği sunmaktadırlar. Fakat bu durum da pek yeterli görünmemekle birlikte, kadınların spora katılımı ve toplumsal cinsiyet rollerinin vurgulanmaması hakkında toplumun bilinçlenmesini amaçlayan eğitimler de yapılmalıdır.

Araştırmada elde edilen son tema antrenörlerin önerileridir. Antrenörler birçok öneride bulunmuştur. İfade edilen bu öneriler, görüşmeler boyunca ortaya çıkan sorun ve endişeleri gidermeye yöneliktir. Önerilere göre boks federasyonu, halkı bilgilendirmek amacıyla planlar

ve çalışmalar yapmalı; antrenörler, aileler ve sporculara yönelik eğitim programları tasarlayıp uygulamalıdır. Ayrıca sporcuya destek olmalı ve özellikle kadın boksuna da destek sağlamalıdır. Bununla birlikte, aileler için de birçok öneri ifade edilmiştir. Boksaya yönelik olumsuz tutumları nedeniyle ebeveynlerin, çocuklarının boks yapma kararına karşı çıkabileceği belirtilerek böyle bir durumda, ailenin çocuklarıyla birlikte karar alması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, yapılacak eğitimlerle de ailelerin bilinçlendirilmesi ve böylece boksaya yönelik olumsuz tutumlarının değiştirilerek, olumlu tutum kazanmalarının önemli olduğu belirtilmiştir.

SONUÇ

Antrenörler ile yapılan görüşmelere göre, bireylerin boksaya başlamasının çeşitli nedenleri vardır. Ayrıca boks sporunun bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel/sağlık ile ilgili, kariyer ve maddi açıdan birçok faydası bulunmaktadır. Öte yandan, ifade edilen tüm bu faydalarının aksine boks branşı ile ilgili olarak bireylerin bazı endişeleri olduğu belirtilmiştir. Bunlar; spor nedeniyle ders başarısının düşmesi, spor yaralanması ve hastalık, yumruklar nedeniyle görünüşün bozulması veya can yanması, zorlu diyet uygulamaları, boksun kadınlara ve küçük çocuklara uygun olmadığı düşünülmesi, kadınlar ile erkeklerin birlikte antrenman yapması, boksun hijyenik olmadığına yönelik düşünceler, ebeveynlerin boksaya katılımı desteklemeyeceğinin düşünülmesi ve boks yapan çocukların kavgacı ve asi olabileceğine yönelik düşüncelerdir. Antrenörler ise karşılaştıkları sorunları ve endişeleri gidermek amacıyla sporcular, aileler, malzemeler ve diğer konular ile ilgili birçok uygulama yaptıklarını belirtmişlerdir. Antrenörler ayrıca birçok öneri belirterek boks sporunun ve genel anlamda çocukların spora katılımının nasıl daha iyi bir duruma getirilebileceğine yönelik fikirlerini dile getirmişlerdir.

KAYNAKLAR

- Altıntaş, A., Aşçı, F.H., Dolu, Ç.E. (2016). Ebeveyn güdüsel iklim envanteri-2'nin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 163-174.
- Arastaman G., Fidan İ.Ö., Fidan T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: Kuramsal bir inceleme. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75.
- Avcı, Ö.H., Koç, M., Bayar, Ö. (2016). Zülfü Livaneli'nin mutluluk romanı karakterlerinin toplumsal cinsiyet bağlamında incelenmesi. *İnsan ve İnsan*, 3(8), 5-31.
- Ayılğan, E. (2017). *Kadın sporcuların seçilmiş bazı branşlara (Güreş, halter, boks, taekwondo) katılım nedenleri ve beklentilerinin incelenmesi*, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Aksaray.
- Bingöl, O. (2014). Toplumsal cinsiyet olgusu ve Türkiye'de kadınlık. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(1), 108-114.
- Bostan, Ö.M. (2015). Tıbbi durumlar ve spora katılım: kardiyovasküler problemler. *Türkiye Klinikleri Spor Hekimliği-Özel Konular*, 1(3), 42-49.
- Çağlar, E., Aşçı, F.H., Uygurtaş, M. (2017). Roles of perceived motivational climates created by coach, peer, and parent on dispositional flow in young athletes. *Perceptual and Motor Skills*, 124(2), 462-476.
- Demir, G.T., Cicioğlu, H.İ. (2019). Fiziksel aktiviteye katılım motivasyonu ile dijital oyun oynama motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 23-34.

- Demirezen, İ., Saçlı-Uzunöz, F., Arslan, Y. (2016). İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin fiziksel etkinliğe katılım nedenlerinin belirlenmesi: Nevşehir örneği. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(4), 1075-1085.
- Domingos, J., Radder, D., Riggare, S., Godinho, C., Dean, J., Graziano, M., Bloem, B.R. (2019). Implementation of a community-based exercise program for parkinson patients: Using boxing as an example. *Journal of Parkinson's Disease*, 9(3), 615-623.
- Duyan, M., Günel, İ. (2020). Determining the sports participation motivations of ski athletes. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 6(4), 33-46.
- Elmas, S., Gözmen-Elmas, A., Yıldız, A., Aşçı, F.H. (2019). "The best parent is the dead parent": Parental involvement in team sports. 15. *Avrupa Spor Psikolojisi Kongresi bildiri kitabı*. Münster/Almanya.
- Emir, E., Karaçam, M.Ş., Koca, C. (2015). Kadın boksörler: Boks ringinde ve ringin dışında sürekli eldiven giymek. *Spor Bilimleri Dergisi*, 26(4), 136-153.
- Gill, D.L., Gross J.B., Huddleston, S., (1983). Participation motivation in young sports. *International Journal of Sport Psychology*, 14, 1-14.
- Güllü, S. (2018). Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ile sportmenlik yönelimleri üzerine bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 190-204.
- Harwood, C.G., Caglar, E., Thrower, S.N., Smith, J.M. (2019). Development and validation of the parent-initiated motivational climate in individual sport competition questionnaire. *Frontiers in Psychology*, 10, 128.
- Kavasoğlu, İ., Macit, A. (2018). Denetimdeki bedenler: Bikini fitnesssta üretilen kadınlık kimliği. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 42-67.
- Kavasoğlu, İ., Özer, U., Yenel, İ.F. (2016). Sporda favorizm: mücadele sporları üzerine bir inceleme. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 199-211.
- Kavasoğlu, İ., Yaşar, M. (2016). Toplumsal cinsiyet normlarının dışındaki sporcular. *Spor Bilimleri Dergisi*, 27(3), 118-132.
- Kavasoğlu, İ., Yıkılmaz, A. (2018). Şampiyonluk ve yenilgi arasında bir kimlik: Wushu'da üretilen erkeklik formları. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 318-341.
- Kerr, J.H. (2019). The multifaceted nature of participation motivation in elite Canadian women rugby union players. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19(1), 74-89. doi: 10.1080/1612197X.2019.1611904.
- Kolayış, H. Sarı, İ., Çelik, N. (2017). Parent-Initiated motivational climate and self-determined motivation in youth sport: How should parents behave to keep their child in sport? *Kinesiology*, 49(2), 217-224.
- Kolayış, H., Sarı, İ., Çelik, N. (2018). Farklı mücadele sporlarındaki sporcuların spora katılım güdülerinin belirlenmesi. *International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences*, 27, 28-42.
- Küçük, V., Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 211-223.
- Lincoln Y.S., Guba, E.G. (1986). But is it rigorous? Trustworthiness and authenticity in naturalistic evaluation. *New Directions for Evaluation*, 30, 73-84.
- Lisinskiene, A., Lochbaum, M., May, E., Huml, M. (2019). Quantifying the Coach–Athlete–Parent (C–A–P) relationship in youth sport: initial development of the positive and negative processes in the C–A–P questionnaire (PNPCAP). *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(21), 4140.

Lisinskiene, A., May, E., Lochbaum, M. (2019). The initial questionnaire development in measuring of coach-athlete-parent interpersonal relationships: Results of two qualitative investigations. *International journal of Environmental Research and Public Health*, 16(13), 2283.

McNeill, J., Howard, S.J., Vella, S.A., Santos, R., Cliff, D.P. (2018). Physical activity and modified organized sport among preschool children: Associations with cognitive and psychosocial health. *Mental Health and Physical Activity*, 15, 45-52.

Miles, M. B., Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage

Montesano, P., Tafuri, D., Mazzeo, F. (2016). The drop-outs in young players. *Journal of Physical Education and Sport*, 16(4), 1242.

Oyar, Z.B., Aşçı, F.H., Çelebi, M., Mülazımoğlu, Ö. (2001). Validity and reliability of participation motivation questionnaire. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 12(2), 21-32.

Özşaker, M., Sarı, İ., Omrak, H. (2016). The importance of the quality of coach-athlete relationship for athletes' motivation Antrenör sporcu ilişkisinin sporcuların güdülenmesi için önemi. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3122-3129.

Pehlivan, Z. (2013). Okullararası spor yarışmalarına katılanların sporu bırakma ve devam etme nedenleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 24(3), 209-225.

Purcell L.K., Leblanc C.M. (2012) Boxing participation by children and adolescents: A joint statement with the American Academy of Pediatrics. *Paediatr Child Health* 17(1), 39-40.

Román, P.Á.L., Pinillos, F.G., Robles, J.L. (2018). Early sport dropout: high performance in early years in young athletes is not related with later success. *Retos: Nuevas Tendencias en Educación Física, Deporte y Recreación*, 33, 210-212.

Sarı, İ. (2019). Antrenörden algılanan özerklik desteği ve sporcuların özerk güdülenmesi arasındaki ilişki: bir meta-analiz çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 110-125.

Sarı, İ., Bayazıt, B. (2017). The relationship between perceived coaching behaviours, motivation and self-efficacy in wrestlers. *Journal of Human Kinetics*, 57(1), 239-251.

Sarı, İ., Deryahanoğlu, G. (2019). Sporcularda ahlaktan uzaklaşmanın güdüsel iklim ve sporcuların önem verdikleri özellikler ile ilişkisi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(4), 91-104.

Sarı, İ., Köleli, N.Y. (2020). Antrenör Kaynaklı Destekleyici ve Kısıtlayıcı Güdüsel İklimin Sporcuların Tükenmişlik ve Ahlaki Karar Alma Tutumları ile İlişkisi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 31(2), 69-82.

Sarı, İ., Şahin, D. (2021). Sporcunun ailesi kene gibi zararlı mı kale gibi güvenli mi? antrenörlerin sporcuların ailesine yönelik metaforik algıları. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 13(1), 110-123. doi: 10.5336/sportsci.2020-79430.

Scott, I. (1999). Youth boxing ban in some Australian jurisdictions. *Injury Prevention*, 5(1), 77-77.

Semiz, K. (2018). Does sports and school run together? A needs analysis of university student-athletes. *Journal of Physical Education and Sports Studies*, 10(2), 123-133.

Shenton, A.K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), 63-75.

Shosha, M. (2020). A brief introduction to therapeutic boxing. *International Journal of Physiology, Nutrition and Physical Education*, 5(2), 29-31.

Siewe, J., Rudat, J., Zarghooni, K., Sobottke, R., Eysel, P., Herren, C., Michael, J. (2015). Injuries in competitive boxing. A prospective study. *International Journal of Sports Medicine*, 36, 249-253.

- Şabanoglu, M., Koçak, F. (2019). Ebeveynlerin buz hokeyi hakkında görüşleri: engeller ve kolaylaştırıcılar. 2. *Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi bildiriler kitabı içinde* (ss. 101-104), Muğla
- Şallı, A.O., Küçük, V., Amman, M.T. (2017). Sporda baskın cinsiyet analizi (Türkiye örneği). *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 154-165.
- Tekkurşun-Demir, T., Cicioğlu, H.İ. (2019). Fiziksel aktiviteye katılım motivasyonu ile dijital oyun oynama motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 23-34.
- Temel, V. (2018). Masa tenisi ve wushu sporcularının spora katılım güdülerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 143-152.
- Torres, C.R. Parry, J. (2017). Boxing and the Youth Olympic Games. *Diagoras: International Academic Journal on Olympic Studies*, 1, 169–190. Retrieved from <http://diagorasjournal.com/index.php/diagoras/article/view/14>.
- Üstün, U.D. (2018). Participation motivation in university students who engage in different team sports. *World Journal of Education*, 8(3), 12-17.
- Wall, J.M., Baugh, L.M., Pradhan, K., Beauchamp, M.R., Marshall, S.K., Young, R.A. (2019). The coach-parent relationship in Canadian competitive figure skating: An interpretive description. *Psychology of Sport and Exercise*, 45, 101577.
- Witt, P.A., Dangi, T.B. (2018). Why children/youth drop out of sports. *Journal of Park and Recreation Administration*, 36, 191-199.
- Yıldırım A., Şimşek H. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M. (2017). *Üniversite takımlarında mücadele eden sporcuların spora katılım motivasyonlarına etki eden faktörlerin belirlenmesi (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi örneği)*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18(1), 41-51.
- Yıldız, E., Çetin, Z. (2018). Sporun psiko-motor gelişim ve sosyal gelişime etkisi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5(2), 54-66.
- Yüksel, M. (2019). Ailenin spora katılımı ile çocuklarının elit spora yönelmesi arasındaki ilişki. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 319-326.